

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets rekommendation om skyddet av minderåriga, skyddet av den mänskliga värdigheten och rätten till genmäle med avseende på konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster"

(KOM(2004) 341 slutlig – 2004/0117 COD)

(2005/C 221/17)

Den 14 maj 2004 beslutade rådet att i enlighet med artikel 157 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda yttrande.

Facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, som svarat för kommitténs beredning av arbetet, antog sitt yttrande den 17 januari 2005. Föredragande var Jorge Pegado Liz.

Vid sin 414:e plenarsession den 9–10 februari 2005 (sammanträdet den 9 februari 2005) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 73 röster för och 2 röster emot.

1. Sammanfattning av förslaget till rekommendation

1.1 Föreliggande förslag till rekommendation ⁽¹⁾ om innehållet i audiovisuella tjänster och informationstjänster täcker alla former av medier, från TV- och radiosändningar till Internet. Kommissionen vill i och med denna rekommendation göra en uppföljning av den andra utvärderingsrapporten från den 12 december 2003. Denna undersöker tillämpningen av rådets rekommendation av den 24 september 1998 om utvecklingen av konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster genom främjande av nationella system för att uppnå en jämförbar och effektiv skyddsnivå för minderåriga och för den mänskliga värdigheten ⁽²⁾.

1.2 Den främsta anledningen till denna kompletterande rekommendation är dels den senaste tekniska utvecklingen, bland annat datorernas allt större processorkraft och lagringskapacitet och möjligheten att med bredbandsteknik distribuera innehåll såsom video på tredje generationens mobiltelefoner ⁽³⁾, dels att olagligt, skadligt och obehagligt innehåll i alla former av medier, från TV- och radiosändningar till Internet, fortsätter att vara ett bekymmer för allmänheten och i synnerhet för föräldrar, lärare, berörda branscher och lagstiftare.

1.3 Kommissionen har befogenhet att självständigt utforma rekommendationer inom industri- och kulturpolitik, som inte omfattas av en harmoniserad lagstiftning, när den anser detta nödvändigt för att säkerställa den gemensamma marknadens funktion och utveckling. I detta fall har kommissionen valt att involvera rådet och Europaparlamentet direkt i diskussionen om och antagandet av rekommendationen.

Rekommendationen syftar till att utveckla konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster genom främjande av nationella system för att uppnå en jämförbar och effektiv skyddsnivå för minderåriga och för den mänskliga värdigheten. Kommissionen menar att Europaparlamentets och rådets medverkan kommer att leda till ökad offentlig debatt, och därigenom kan kommissionens mål bättre uppnås. Därför föreslår kommissionen artikel 157 i EG-fördraget som rättslig grund till rekommendationen.

1.4 I föreliggande förslag till rekommendation uppmanar kommissionen Europaparlamentet och rådet att rekommendera medlemsstaterna att genom nationell lagstiftning eller på annat sätt skapa ett förtroendefullt klimat som främjar utvecklingen av industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster.

Därför definieras fyra åtgärder i syfte att:

⁽¹⁾ KOM(2004) 341 slutlig av den 30.4.2004.

⁽²⁾ Rekommendation 98/560/EG i EGT L 270, 07.10.98. EESK uttalade sig om förslaget till rekommendation i sitt yttrande 626/98 av den 29 april 1998 (föredragande: Jocelyn Barrow). För den andra utvärderingsrapporten se KOM(2003) 776 slutlig.

⁽³⁾ Kommissionens meddelande om höghastighetsförbindelser i Europa: Den senaste utvecklingen inom sektorn för elektronisk kommunikation (KOM(2004) 61 slutlig) och yttrande i EUT C 120, 20.5.2005 (föredragande: Thomas McDonogh). Se även kommissionens meddelande om mobila bredbandstjänster (KOM(2004) 447 av den 30.6.2004).

- a) säkerställa rätten till genmäle i samtliga medier, inklusive Internet, utan att det påverkar möjligheten att styra på vilket sätt denna utövas, med beaktande av varje mediums särskilda egenskaper,
- b) göra det möjligt för minderåriga att använda sig av direktanslutna audiovisuella tjänster och informationstjänster på ett ansvarsfullt sätt, särskilt genom att öka medvetenheten hos föräldrar och lärare om de nya tjänsternas möjligheter och om de medel med vilka de kan göras säkra för minderåriga, särskilt genom mediekunskap eller medieutbildningsprogram,
- c) göra det lättare att känna igen och få tillgång till innehåll och tjänster av hög kvalitet för minderåriga, bland annat genom att tillhandahålla uppkoppling på skolor och offentliga platser,
- d) uppmuntra branschen att undvika diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning i medierna, och att bekämpa sådan diskriminering.

1.5 Vidare uppmanar kommissionen Europaparlamentet och rådet att rekommendera berörda branscher och parter att

- a) utveckla initiativ för att underlätta för minderåriga att få ökad tillgång till audiovisuella tjänster och informationstjänster, där säkerhet och kontroll av programmets innehåll garanteras, samtidigt som man undviker innehåll som kan vara skadligt, inklusive en harmonisering nerifrån genom samarbete mellan självreglerings- och samregleringsorgan i medlemsstaterna och genom utbyte av bästa praxis när det gäller till exempel system för gemensamma beskrivande symboler för att hjälpa tittarna att bedöma programmets innehåll,
- b) undvika och bekämpa all form av diskriminering och att främja en varierad och realistisk bild av kvinnors och mäns möjligheter och förmåga i samhället.

1.6 Bilagan till rekommendationen innehåller följande riktlinjer för genomförande på nationell nivå av åtgärder för att säkerställa rätten till genmäle oavsett medium:

- Legitima intressen, oberoende av nationalitet.
- Tillräcklig tidsrymd för att utöva denna rättighet.
- Möjlighet till rättslig prövning.

2. Bakgrund

2.1 Frågan om skydd för minderåriga mot skadligt innehåll i TV-sändningar och rätten till genmäle togs för första gången upp i gemenskapsrätten i rådets direktiv 89/552/EEG⁽⁴⁾ av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997⁽⁵⁾ (det så kallade direktivet om television utan gränser).

2.2 Kommissionen erinrar om att den första EU-text som syftar till att införa regler om innehållet i audiovisuella tjänster och informationstjänster är den rekommendation som antogs den 24 september 1998. Den återspeglar synpunkterna i grönboken om "Skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna" från den 16 oktober 1996⁽⁶⁾ och slutsatserna i resolutionen av den 17 februari 1997⁽⁷⁾ om olagligt och skadligt innehåll på Internet. I rekommendationen uppmanas medlemsstaterna samt berörda branscher och parter att huvudsakligen genom självreglering utveckla ett förtroendefullt klimat som främjar utvecklingen av audiovisuella tjänster och informationstjänster och att upprätthålla en hög nivå för skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten.

⁽⁴⁾ Rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordningen av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, EGT L 298, 17.10.1989, s.23.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 om ändring av rådets direktiv 89/552/EEG om samordningen av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, EGT L 202, 30.7.1997, s.60.

⁽⁶⁾ KOM(96) 483 slutlig, och EESK:s yttrande härom (föredragande: Jocelyn Barrow), EGT C 287, 22.9.97, s.11.

⁽⁷⁾ EGT C 70, 6.3.1997.

2.3 I sitt yttrande av den 29 april 1998 ⁽⁸⁾ om denna viktiga text uppmärksammar EESK först en rad viktiga aspekter (principer, beskaffenhet, betydelse, räckvidd, innehåll) angående bestämmelser som syftar till att skapa ett effektivt skydd av minderåriga och mänsklig värdighet i audiovisuella medier. I slutsatserna efterlyser EESK en harmoniserad och integrerad internationell reglering av audiovisuella tjänster, en ökad användning av klassningssystem och mjukvara för filtrering och klargöranden i fråga om vem som är ansvarig för olagligt och skadligt innehåll. EESK efterlyser också utbildningsinitiativ och åtgärder som ökar medvetenheten hos föräldrar och lärare, ett ökat samarbete och mer samordning mellan nationella, europeiska och internationella organisationer och föreslår att det skapas en europeisk eller helst internationell ram för uppförandekoder, riktlinjer och åtgärder på gräsrotsnivå för skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten.

2.4 Sedan den första rekommendationen har ytterligare texter med samma tema tillkommit på EU-nivå, på rådets och kommissionens initiativ ⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ Yttrande (föredragande: Joselyn Barrow) i EGT C 214, 10.7.98.

⁽⁹⁾ Bland annat följande dokument:

- a) Europaparlamentets och rådets beslut nr 276/1999/EG av den 25 januari 1999 om antagande av en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå för att främja en säkrare användning av Internet och ny online-teknik genom att bekämpa olagligt och skadligt innehåll främst på området för skydd av barn och minderåriga (EGT L 33, 6.2.1999), ändrat genom beslut nr 1151/2003/EG av den 16 juni 2003 (EGT L 162, 1.7.2003) varmed handlingsplanen förlängdes med ytterligare två år.
- b) Kommissionens meddelande av den 14 december 1999 om principer och riktlinjer för gemenskapens audiovisuella politik i den digitala eran, där det framhålls att utvecklandet av en rättslig ram skall garantera ett effektivt skydd för allmänna samhällsintressen, bland annat yttrandefrihet, rätten till genmäle, upphovsrätt, mångfald, konsumentskydd, skyddet av minderåriga och av den mänskliga värdigheten samt språklig och kulturell mångfald (KOM(1999) 657).
- c) Rådets slutsatser av den 17 december 1999 om skydd av minderåriga mot bakgrund av utvecklingen av digitala audiovisuella tjänster, som framhåller behovet av att anpassa och komplettera de nuvarande systemen för skydd av minderåriga mot skadligt audiovisuellt innehåll mot bakgrund av den pågående tekniska, sociala och marknads-mässiga utvecklingen (EGT C 8, 12.1.2000).
- d) Direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om elektronisk handel, som innehåller bestämmelser om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten, särskilt artikel 16.1(e) enligt vilken medlemsstaterna och kommissionen skall uppmuntra att uppförandekoder utarbetas för skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten (EGT L 178, 17.7.2000).
- e) Kommissionens meddelande (KOM(2000) 890) av den 26.1.2001 och yttrande av den 12.9.2001 (EGT C 311, 17.11.2001) om ett säkrare informationssamhälle - ökad säkerhet i informationsinfrastrukturen och bekämpning av datorrelaterad brottslighet, som räknar upp en rad rättsliga och icke-rättsliga åtgärder mot brott mot privatlivets helgd, innehållsrelaterade brott, ekonomisk brottslighet och otydligt tillträde liksom brott avseende immateriell egendom (KOM(2000) 890 slutlig, föredragande Gérard Dantin), Förslag till rådets rambeslut om angrepp mot informationssystem (KOM(2002) 173 slutlig av den 19.4.2002), EESK:s yttrande av den 28.11.2001 i EGT C 48, 21.2.2002 om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén - Nät- och informationssäkerhet: förslag till en europeisk strategi" (föredragande Daniel Retureau).
- f) Kommissionens utvärderingsrapport till rådet och Europaparlamentet om tillämpningen av rådets rekommendation av den 24 september 1998 om skydd för minderåriga och mänsklig värdighet, vars slutsatser visar uppmuntrande resultat vad gäller tillämpningen av rekommendationen, men där det också understryks att användarna, inklusive konsumenterna, borde ha deltagit i större utsträckning och att två år kan vara en relativt kort period för full tillämpning av rekommendationen (KOM(2001) 106 slutlig av den 27.2.2001). Detta upprepas i rådets slutsatser av den 23 juli 2001 om kommissionens utvärderingsrapport (EGT 213, 31.7.2001).
- g) Fjärde rapporten om tillämpningen av direktiv 89/552/EEG "Television utan gränser", antaget den 6 januari 2003. Bilagan till rapporten innehåller arbetsprogrammet för översynen av direktivet. Arbetsprogrammet föreskriver ett offentligt samråd, där bland annat skyddet av minderåriga och rätten till genmäle är ett tema (KOM(2002) 778 slutlig av den 6.1.2003). Det offentliga samrådet baserades på diskussionsinlägg som publicerats på kommissions webbplats (http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/review-twf2003/consult_en.htm).
- h) Andra utvärderingsrapporten om rådets rekommendation från september 1998, se ovan, antagen den 12 december 2003, där de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit samt åtgärder på EU-nivå kritiskt granskas.
- i) Kommissionens meddelande "Framtiden för europeisk lagstiftning på det audiovisuella området", fastställer prioriteringar för EU:s regleringspolitik inom denna sektor på medellång sikt i en utvidgad union. Som ett resultat av det offentliga samrådet i fråga om översynen av direktivet om television utan gränser föreslår kommissionen en uppdatering av rekommendationen om skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten med en inriktning på själv- och samreglerande modeller. Särskild vikt kommer att fästas vid Internet, så att man kan bidra till ett faktiskt iakttagande av principer om skydd av minderåriga och allmän ordning. Kommissionen föreslår också att rätten till genmäle ska tillämpas på alla medier. Man kommer till att börja med att införliva rätten till genmäle i rekommendationen om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten (KOM(2003) 784 slutlig av den 15.12.2003).
- j) Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättandet av ett flerårigt gemenskapsprogram för att främja en säkrare användning av Internet och ny online-teknik med tyngdpunkt på slutanvändarna, framför allt föräldrar, lärare och barn (KOM(2004) 91 slutlig av den 12.03.2004).

2.5 Även EESK har tagit flera initiativ inom samma område. Av dessa kan särskilt framhållas:

- a) Yttrandet om "Ett program för skydd av barn på Internet" ⁽¹⁰⁾,
- b) Yttrandet om kommissionens meddelande "Principer och riktlinjer för gemenskapens audiovisuella politik i den digitala eran" ⁽¹¹⁾,
- c) Yttrandena om förslagen till beslut 276/1999/EG och 1151/2003/EG (KOM(1998) 518 slutlig och KOM(2002) 152 slutlig) ⁽¹²⁾,
- d) Yttrandet om förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om att främja en säkrare användning av Internet (KOM(2004) 91 slutlig av den 12.3.2004) ⁽¹³⁾.

Vi hänvisar till synpunkterna och rekommendationerna i dessa yttranden.

3. Allmänna kommentarer

3.1 EESK välkomnar kommissionens initiativ att fördjupa och vidareutveckla Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 24 september 1998 i ljuset av resultatet av den andra utvärderingsrapporten om tillämpningen av rekommendationen i viktiga aspekter såsom skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten, bekämpningen av all slags diskriminering och rätten till genmäle i alla medier, inklusive Internet.

3.2 EESK är medveten om att EG-fördraget i nuläget inte ger Europeiska unionen befogenheter att införa harmoniserad lagstiftning på det audiovisuella området, men beklagar detta faktum och rekommenderar att denna situation skall diskuteras vid nästa översyn av fördragen.

3.3 I och med direktivet om television utan gränser måste alla medier i EU ta hänsyn till skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten, hedern och privatlivet. EESK finner det ologiskt att åtgärder på detta område inte i första hand tar fasta på de personliga rättigheterna i sig utan på *"utvecklingen av konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster"*. Skyddet av denna kärna av medborgerliga grundrättigheter får inte vara enbart ett instrument för att genomföra målet att utveckla den audiovisuella marknaden.

3.4 EESK erkänner att med tanke på de ovan nämnda begränsningarna i fråga om lagstiftning är rekommendationen, i huvudsak såsom den formulerats av kommissionen, bästa sättet att gå djupare in i frågan. EESK erkänner den rättsliga grund som kommissionen föreslår för rekommendationen (artikel 157 i EG-fördraget), vilken även användes som rättslig grund i rådets rekommendation av den 24 september 1998 om utvecklingen av konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster genom främjande av nationella system för att uppnå en jämförbar och effektiv skyddsnivå för minderåriga och för den mänskliga värdigheten ⁽¹⁴⁾. Denna kompletteras av föreliggande förslag till rekommendation och av rådets beslut av den 20 december 2000 om genomförande av ett program för att stimulera utveckling, distribution och marknadsföring av europeiska audiovisuella verk (Media Plus – Utveckling, distribution och marknadsföring) (2001–2005) ⁽¹⁵⁾.

3.5 EESK bekräftar uppfattningen i yttrandet ⁽¹⁶⁾ om "Förslag till rådets rekommendation om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna" (98/C 214/07), att den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster endast kan utveckla hela sin potential i ett förtroendefullt klimat. Ett sådant klimat kan bara skapas om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten kan garanteras.

⁽¹⁰⁾ Yttrande i EGT C 48, 28.2.2002 (föredragande: Ann Davison).

⁽¹¹⁾ Yttrande i EGT C 14, 16.1.2001 (föredragande: Peter Morgan och Clare Carroll).

⁽¹²⁾ EGT C 214, 10.7.1998 (föredragande: Dédée Drijfhout-Zweijtzer) och yttrande i EUT C 73/2003, 26.3.2003 (föredragande: Ann Davison).

⁽¹³⁾ Yttrande antaget av plenarsessionen den 16.12.2004 (EUT C 157, 28.6.2005) (föredragande: Daniel Retureau och Ann Davison).

⁽¹⁴⁾ EGT L 270, 7.10.1998, s. 48.

⁽¹⁵⁾ EGT L 13, 17.1.2001, s. 35. Se också förslaget till beslut om stödprogram för den europeiska audiovisuella sektorn (Media 2007) KOM(2004) 470 slutlig av den 14.7.2004 och EESK:s yttrande härom under utarbetning av fördraganden till detta yttrande.

⁽¹⁶⁾ Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets rekommendation om skyddet av minderåriga och den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna" (98/C 214/07), EGT C 214, 10.7.1998, s. 25.

3.6 EESK bekräftar även synpunkterna att det bara är genom en harmoniserad och integrerad reglering på internationell nivå av audiovisuella tjänster som det kommer att vara möjligt att genomföra ett effektivt skydd, särskilt genom klassificeringssystem och mjukvara för filtrering och klargörande om ansvar för olagligt och skadligt innehåll. Därför efterlyser EESK på nytt ett ökat samarbete och mer samordning mellan europeiska och internationella organisationer och föreslår återigen att det skapas en internationellt ram för uppförandekoder, riktlinjer och åtgärder på gräsrotsnivå för ett lämpligt skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten.

3.7 EESK vill uppmärksamma att definitionen på mänsklig värdighet i unionens stadga för grundläggande rättigheter integrerats i förslaget till EU:s konstitution (artikel 1-2) och att det är nödvändigt att begreppet i det föreliggande förslaget till rekommendation överensstämmer med det i stadgan.

3.8 EESK anser att för att få till stånd ett effektivt skydd av minderåriga och den mänskliga värdigheten krävs, med tanke på den tekniska utvecklingen inom industrin för audiovisuella tjänster och informations-tjänster, ett främjande av mediekunskap "för att ge konsumenterna möjlighet att använda medier i enlighet med gängse värderingar i samhället och utveckla sitt omdöme i detta hänseende" ⁽¹⁷⁾.

3.9 EESK anser att det särskilt i fråga om Internet är viktigt med samordning av politik och åtgärder för att främja kunskap och säkerhet i användandet av Internet för minderåriga och instämmer därför i slutsatserna från Europeiskt forum om olagligt och skadligt innehåll på Internet som Europarådet organiserade den 28 november 2001 ⁽¹⁸⁾.

3.10 EESK stöder självreglering, när detta är ändamålsenligt, men betonar att samreglering kan vara effektivt särskilt när det gäller tillämpning av regler för skydd av minderåriga, vilket framgår av kommissionens meddelande om "Framtiden för europeisk lagstiftning på det audiovisuella området" av den 15 december 2003 ⁽¹⁹⁾.

3.11 Initiativ som främjar mediekunskap är viktiga. EESK ser positivt på gemensamt fastställda kriterier inom EU för att beskriva och identifiera audiovisuellt innehåll. Med tanke på kulturella särdrag bör dock innehållet bedömas på nationell och regional nivå.

3.12 EESK stöder i stort innovationerna och den mycket positiva utvecklingslinjen i kommissionens nya rekommendation, som innebär betydande framsteg i förhållande till den tidigare rekommendationen, bland annat:

- a) hänvisningen i punkt I (2) första stycket till mediekunskap och medieutbildningsprogram,
- b) den positiva uppmaningen att bekämpa all form av diskriminering, utöver den mer passiva lydelsen "undvika diskriminering" i punkt I (3),
- c) rekommendationen om harmonisering nerifrån genom samarbete mellan självreglerings- och samregleringsorgan i medlemsstaterna och genom utbyte av bästa praxis när det gäller till exempel system för beskrivande symboler för att hjälpa tittarna att bedöma programmets innehåll (punkt II (1)),
- d) och i synnerhet rekommendationen om rätten till genmäle i alla medier, inklusive Internet. Samma rätt förutsätts tillämpas även när det gäller innehållet i EU-institutionernas publikationer och program.

3.13 EESK anser emellertid att det hade varit möjligt att gå ännu längre i rekommendationen, se följande kommentarer.

⁽¹⁷⁾ Stycke 14 i Europaparlamentets resolution om kommissionens och Europaparlamentets utvärderingsrapport om tillämpningen av rådets rekommendation av den 24 september 1998 om skydd av minderåriga och mänsklig värdighet, KOM(2001) 106 slutlig.

⁽¹⁸⁾ European Forum on Harmful and Illegal Cyber Content: Self-Regulation, User Protection and Media Competence. Strasbourg, 28 november 2001 (Mänskliga rättigheter-byggnaden).

⁽¹⁹⁾ Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om "Framtiden för europeisk lagstiftning på det audiovisuella området" KOM(2003) 784 slutlig av den 15 december 2003. Se även det reviderade utkastet till informationsrapport om "Dagsläget beträffande samreglering och självreglering på inre marknaden" (INT/204 den 16.11.2004, föredragande Bruno Veveř).

4. Särskilda kommentarer

4.1 Skyddet av minderåriga

4.1.1 Minderåriga är inte de enda som behöver skyddas mot skadligt och farligt innehåll – främst våld, pornografi och pedofili. Rekommendationen skulle även kunna omfatta andra sårbara grupper som till exempel äldre och psykiskt funktionshindrade.

4.1.2 Det är önskvärt att de olika aspekter av skyddet av minderåriga som EESK nyligen tagit upp i yttrandet om förslaget till beslut om inrättandet av ett flerårigt gemenskapsprogram för att främja en säkrare användning av Internet⁽²⁰⁾ betraktas som rekommendationer för medlemsstaterna och förs in i föreliggande förslag till rekommendation, framför allt följande punkter:

- a) bättre utbildning och information om metoder för att garantera en säkrare användning av Internet,
- b) fastställa ansvar och skyldighet för leverantörer av Internettjänster och webbplatser att följa beslut från behörig myndighet att upphöra med utsändning av program med olagligt eller skadligt innehåll,
- c) stimulera och stödja utveckling av direktlinjer (hotlines), teknik för filtrering, klassificering av innehåll, åtgärder för bekämpning av skräppost och spam.
- d) fastställa ansvar och skyldighet för producenter av programvara som ger tillgång till Internet och av serveroperativsystem att se till att program som säljs skall ha viruskydd och att tillhandahålla lätthanterliga och lättillgängliga antivirusprogram,
- e) införa system för identifiering och information om skadligt innehåll och dra tillbaka allt rasistiskt eller främlingsfientligt innehåll och sådant innehåll som förhållsvis brott, våld eller hat.

4.1.3 Att särskild tonvikt här har lagts på Internet betyder dock inte att mindre uppmärksamhet skall riktas mot traditionella media. Särskilda åtgärder bör vidtas, via självreglering eller annan form av reglering, mot radio- och TV-utsändningar som innehåller grova kränkningar av utsatta grupper, framför allt minderåriga.

4.2 Skyddet av den mänskliga värdigheten

4.2.1 Skyddet av den mänskliga värdigheten i medier kan inte begränsas till förbud av all slags diskriminering. Behöriga nationella myndigheter måste också diskutera program med innehåll som kränker privatlivet och personers grundläggande rättigheter, åtminstone där samhällsintresset motiverar detta.

4.2.2 Medlemsstaterna rekommenderas att på detta område

- a) uppmuntra medierna att anta detaljerade och konkreta etiska regler för att säkerställa respekten för privatlivet,
- b) uppmuntra medierna att inrätta självreglerande instanser dit personer som upplever att privatlivet eller den mänskliga värdigheten kränkts kan vända sig med klagomål,

⁽²⁰⁾ Se fotnot 13.

- c) inrätta oberoende organ, bland annat juridiska, som kan granska dessa klagomål om de självreglerande instanserna visar sig ineffektiva,
- d) införa rätt till kompensation för materiella och icke-materiella skador vilket skulle kunna tjäna som upprättelse för drabbade personer och samtidigt avskräcka från allvarliga och systematiska attacker på personers privatliv och värdighet,
- e) övervaka program med innehåll som kan utgöra kränkning av privatlivet, den mänskliga värdigheten och grundläggande rättigheter.

4.3 Rätten till genmäle

4.3.1 Förutom rätten till genmäle bör det också finnas en "rätt till upprättelse", med samma tillämpning och villkor, för att kunna reagera mot felaktigt eller oriktigt innehåll, som strider mot ens rättigheter.

4.3.2 Det bör klart anges att rätten till genmäle inte bara skall kunna garanteras genom lagstiftning utan också genom samreglering och självreglering.

4.3.3 Bilagan bör även innehålla bestämmelser om:

- a) fastställande i detalj när en publicering av rätten till genmäle eller korrigerings kan avvisas (i överensstämmelse med Europarådets resolution 74/26) och fastställande av en kort tidsrymd inom vilken ett sådant avvisande måste göras,
- b) principen att genmålet måste tillännas lika tydligt som i den publikation eller typ av program där informationen först publicerades,
- c) principen att rätten till genmäle och rättelse skall vara kostnadsfri.

4.3.4 Efter "oberoende av nationalitet" i första stycket i bilagan bör det göras ett tillägg: "eller bostadsort".

5. Slutliga kommentarer

5.1 EESK upprepar sitt stöd till föreliggande förslag till rekommendation, med de reservationer som anges i avsnittet "särskilda kommentarer". Med tanke på att innovation och den tekniska utvecklingen kommer att medföra nya kvantitativa och kvalitativa utmaningar föreslår EESK att en utvärdering skall göras efter fyra år av rekommendationens inverkan på medlemsstaterna, berörda branscher och parter.

5.2 Med tanke på den utvärdering som nämns i punkten ovan föreslår EESK att en observationsgrupp inrättas med uppgift att systematiskt analysera medlemsstaternas och berörda branschers och parter åtgärder för att verkställa rekommendationen.

Bryssel den 9 februari 2005

Europeiska ekonomiska och sociala
kommitténs
ordförande
Anne-Marie SIGMUND